

SYLLABUSI i lëndës: Letërsia për fëmijë dhe të rinj

Të dhëna bazë për lëndën	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë: Departamenti i gjuhës dhe i letërsisë gjermane
Titulli i lëndës:	Letërsia për fëmijë e të rinj
Niveli:	Bachelor
Statusi i lëndës:	Me zgjedhje
Viti i studimeve:	Viti II, semestri II
Numri i orëve në javë:	2 + 0
Vlera në kredi - ECTS:	3
Koha dhe vendi:	Sipas orarit
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. dr. Naim Kryeziu
Detajet kontaktuese:	naim.kryeziu@uni-pr.edu
Konsultimet:	E premte: 15:30 -16:30
Përshkrimi i lëndës:	Lënda e letërsisë për fëmijë e të rinj jep një përmbledhje të përgjithshme të metodave studimore të kësaj letërsie, duke pasur si synim përgatitjen dhe orientimin e studentëve për të kryer hulumtime sa më të frytshme e të sakta në fushën shkencore të letërsisë për këto moshë. Lënda në fjalë i njeh studentët para së gjithash me zanafillat, me zhvillimin dhe me rëndësinë e shkencës së letërsisë për fëmijë e të rinj në precesin e edukimit të këtyre moshave dhe vazhdon me shpjegimin e me njohjen e metodave më moderne që zbatohen në mësimin e kësaj letërsie. Kjo lëndë zhvillohet me ligjërata sistematike, duke shfrytëzuar literaturën më moderne të fushës përkatëse.
Qëllimet e lëndës:	<p>Lënda e Letërsisë për fëmijë e të rinj synon që studenti të njihet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • me konceptet dhe me metodologjitë, • me objektin e studimit, • me përkufizimin, • me nocionet, • me fillesat teorike të studimit të kësaj letërsie, • me letërsinë për fëmijë dhe me mediat, • me interpretimin e teksteve dhe të figurave, • me zhvillimin e temave dhe të formave të reja, • me dallimin dhe me përkufizimin e letërsisë për fëmijë e të rinj dhe të letërsisë për të rritur, • me zgjedhjen e veprave letrare për fëmijë e të rinj, • me analizën e veprave letrare për fëmijë e të rinj.
Rezultatet e pritshme të nxënies:	Pas mbarimit të kursit, studenti duhet të ketë njohuri të mjaftueshme:

	<ul style="list-style-type: none"> • për metodologjitë themelore të letërsisë për fëmijë e të rinj • për objektin kryesor të studimit të letërsisë për fëmijë e të rinj • për rolin e kësaj letërsie në mësimin e gjuhës • për të dalluar këtë letërsi nga letërsia për të rritur • për të zgjedhur letërsinë që u përshtatet fëmijëve dhe të rinjve • për të njohur institucionet që merren me studimin e letërsisë për fëmijë e të rinj • për të analizuar dhe për të interpretuar veprat që i përkasin letërsisë për fëmijë e të rinj.
--	--

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me rezultatet e nxënies së studentit)

Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	30
Konsultime me mësimdhënësin	15min	4	1
Testi, punimi i seminarit	3	1	3
Detyrë shtëpie	1	15	15
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	2	10	20
Përgatitja për provimin final	15	1	15
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	1	1	1
Projektet, prezantimet, etj.			
Total			84.25:25= 3.37 3 ECTS

Metodologjia e mësimdhënies:	Mësimi zhvillohet me ligjëratat dhe me shpjegime përkatëse. Gjatë shpjegimeve zbatohet metoda ndërvepruese. Lexohen dhe analizohen vepra për fëmijë e të rinj. Në fillim të ligjëratës zhvillohet gjithnjë debat për leksionin paraprirës. Në fund të ligjëratës bëhet një përsëritje e përbashkët e leksionit të posazhvilluar.
Metodat e vlerësimit:	<ul style="list-style-type: none"> • Pjesëmarrja aktive dhe detyrat 20 % • Testi i parë 30 % • Provimi përfundimtar (me shkrim/me gojë) 50%
Literatura	
Literatura bazë:	1. Bettina Kümmerling-Meilbauer, <i>Kinder- und Jugendliteratur, Darmstadt, 2012</i>

Literatura shtesë:	1. Astrit Bishqemi, <i>Historia e letërsisë shqiptare për fëmijë e të rinj</i> , Elbasan, 2008
Plani i detajuar i mësimit	
Java	Ligjërata që do të zhvillohet
<i>Java e parë</i>	Letërsia për fëmijë e të rinj: -Veprat dhe mediat -Shumëllojshmëria e nocioneve -Propozimet e Brygmanit dhe të Eversit -Letërsia shkollore dhe letërsia për fëmijë.
<i>Java e dytë</i>	Historia e studimit të letërsisë për fëmijë : -Fillimi studimeve të letërsisë për fëmijë -Fillesat e studimit të përrallave.
<i>Java e tretë</i>	Veprat standarde të studimit të letërsisë për fëmijë: -Kontributet nismëtare (Teodor Brykman) -Biblioteka ndërkombëtare për të rinj në Munih -Institutet e studimit të letërsisë për fëmijë e të rinj.
<i>Java e katërt</i>	Pikënisjet teorike dhe sfidat kryesore në studimet e letërsisë për fëmijë e të rinj: -Shkenca e letërsisë për fëmijë -Çështjet kryesore të letërsisë për fëmijë -Letërsia për fëmijë dhe aftësia e të nxënit -Kuptimi i nocionit “kontakte kulturash” (Akkulturacion) -Raporti i kësaj letërsie me shoqërinë -Pasqyrimi i ngjarjeve shoqërore në romanin e një shkrimtari -Ndikimi i veprave letrare në shoqëri.
<i>Java e pestë</i>	Mediat dhe literatura për fëmijë: -Letërsia dhe mediat -Roli i mediave në letërsinë për fëmijë dhe të rinj.
<i>Java e gjashtë</i>	Historia e letërsisë për fëmijë e të rinj në gjuhën gjermane: -Prej mesjetës gjer në fund të vitit 1800 -Zanafillat e letërsisë për fëmijë e të rinj -Letërsia shkollore -Humanizmi.
<i>Java e shtatë</i>	Iluminizmi: -Lexim intensiv dhe ekstensiv -Familja dhe shkolla si dy instanca edukative -Shndërrimi i formave dhe i fuksionit social -Ndikimi i Xhon Lokit dhe i Zhan-Zhak Rusoit -Litërisa filantropike për fëmijë e të rinj.
<i>Java e tetë</i>	Romantizmi:

	<ul style="list-style-type: none"> -Kontradiktat pedagogjike dhe funksioni estetiko-letrar -Kritika për leximin e letërsisë së pakontrolluar -Ludvig Behstajn: Përrallat gjermane.
<i>Java e nëntë</i>	<p>Letërsia prej Bidermajerit gjer në fund të Luftës së Parë Botërore:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tendencat në kohën e Bidermajerit -Komericializimi i tregut të librit -Zhvillimi i letërsisë aventureske -Letërsia fantastike -Letërsia social-demokrate për fëmijë -Ndikimi i reformave pedagogjike.
<i>Java e dhjetë</i>	<p>Letërsia për fëmijë e të rinj në Republikën e Vajmarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tendencat e përgjithshme -Mbrojtja e letërsisë për fëmijë -Teoria e moshës së leximit -Domethenia e përrallës -Letërsia e vajzave në Republikën e Vajmarit -Romani i formimit.
<i>Java e njëmbëdhjetë</i>	<p>Nacionalsocializmi dhe mërgimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Rikonstuktimi dhe shpërndarja e letërsisë në mërgim -Letërsia ideologjike për fëmijë -Romane aventurash dhe romane indianësh -Romane formimi dhe romane udhëtimesh -Letërsia propagandistike -Letërsia për fëmijë në mërgim.
<i>Java e dymbëdhjetë</i>	<p>Tendencat restauruese dhe modernizuese 1945-1980:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zhvillimet politiko-ekonomike dhe situata në Gjermani pas 1945-s -Fillesat e letërsisë për fëmijë në RDGJ -Lirika për fëmijë -Kultura e të rinjve dhe romani rinor për të rritur -Letërsia për fëmijë e të rinj e orientuar në bazë të problemeve.
<i>Java e trembëdhjetë</i>	<p>Zhvillimi i temave dhe i formave të reja 1980-2011:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ndryshimet prej vitit 1980 -Letërsia për të vegjël -Fillimi me leximin e letërsisë -Romani psikologjik për fëmijë -Afria me letërsinë për të rritur -Tregimet biografike.
<i>Java e katërbëdhjetë</i>	<p>Letërsia shumëgjuhësore:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Letërsia në vendet me migracion të madh

	<ul style="list-style-type: none"> -Ndikimet moderne të mediave argëtuese -Shumëllojshmëria e ndikimit të mediave për fëmijë -Aktrimi dhe lojërat kompjuterike -Librat ndërveprues. 		
<i>Java e pesëmbëdhjetë</i>	Analizë e veçantë e veprave: <ul style="list-style-type: none"> -Dyktimshmëria e nocionit “Përrallat për fëmijë” -Përmbajtja -Idealizimi i fëmijërisë. 		
Dorëzimi dhe prezantimi i punimeve të seminarit, të kolokiumeve, të eseve, etj.	Data e mbajtjes së punimeve seminarike, kolokiumeve, eseve, etj.: dhjetor	Data e dorëzimit dhe e prezantimit të punimeve: dhjetor Koha e prezantimit: 30min	Vlerësimi i punimeve.
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes			
Studentët duhet të vijnë me kohë në auditor, sepse ardhja me vonesë sjell ndërprerjen e mësimit dhe pengon, çrregullon e shpërqendron vëmendjen e studentëve. Gjatë orës së mësimit nuk lejohet përdorimi i mjeteve elektronike, sepse shkaktojnë zhurmë ose pengesa të tjera.			

Hartoi: Prof. dr. Naim Kryeziu / 04.04.2025 / NKr